

Radionuklidová kardioangiografie (metoda prvního průtoku)

MUDr. Otakar Kraft, Ph.D.

Bakalářské studium

Katedra vyšetřovacích metod a biologie

Katedra zobrazovacích metod

Zdravotní a sociální fakulta Ostravské univerzity

Účel

Radionuklidová angiokardiografie je diagnostické vyšetření, při němž se sleduje tranzit kompaktního bolu radiofarmaka pravým srdcem, plícemi a levým srdcem. Poskytuje možnost hodnotit regionální a globální funkci komor, dále lze detekovat a kvantifikovat hemodynamicky významné srdeční zkratové vady.

Přístroj - kamera

Jednohlavá (jednodetektorová) scintilační kamera, lze použít i vícedetektorové kamery. Používají se kolimátory LEHR nebo LEAP.

Planární scintigrafická kamera MB9200, kolimátor HR, vyhodnocovací zařízení, vyhodnocovací program OstNucline, OstNucline2000.

Planární kamera MB 9200

Doplňující přístrojové a materiálové vybavení

**Při hodnocení kinetiky srdečních komor
je potřebné zařízení pro EKG-
hradlování (gating).**

**Doplňující potřeby pro rychlou aplikaci
radiofarmaka ve formě bolu: stříkačky,
spojovací hadičky, trojcestný kohout,
injekční jehla**

Personální zajištění

- *lékaři, sestry pro NM, zdravotní laboranti, radiologičtí asistenti, klinický radiologický fyzik pro NM*

Indikace

Indikacemi jsou hodnocení funkčních parametrů pravé a levé komory srdeční, detekce a kvantifikace levo-pravého srdečního zkratu, určení regurgitační frakce LK (spolu s radionuklid. ventrikulografií).

Kontraindikace

Relativní kontraindikací je gravidita (provedení jen z vitální indikace při minimalizaci aplikované aktivity RF) a laktace

Radiofarmakum

Nejčastěji **^{99m}Tc -DTPA**, aplikovaná aktivita v rozmezí 500 – 800 MBq. Lze také použít **^{99m}Tc -pertechnetát** o stejné aktivitě po předchozí blokádě štítné žlázy Chlorigenem.

DRÚ - 900 MBq (vyšší aktivitu RF lze podat pouze ve zvlášť zdůvodnitelných případech).

U pacientů s hmotností vyšší než 70 kg se uvažovaná optimální aktivita RF přepočte. Při aplikaci RF dětem se jeho podávaná aktivita stanovuje podle doporučení EANM. Aplikovaná aktivita RF a hmotnost pacienta se zaznamená v dokumentaci k vyšetření.

Kontrola kvality radiofarmaka se provádí dle příslušné SOP pro přípravu radiofarmaka.

Radiofarmakum

Při vyšetření regurgitační frakce používáme vždy **^{99m}Tc autologní erythrocyty značené ^{99m}Tc in vitro** (pomocí kitu v laboratoři) nebo in vivo (i.v. premedikace 20 mg/kg Sn-pyrofosfátem a po 30 minutách následná i.v. aplikace $^{99m}\text{TcO}_4$). Při použití in vivo značení je vhodná premedikace 400 mg chloristanu p.o. minimálně 30 minut před podáním $^{99m}\text{TcO}_4$.

Aplikovaná aktivita RF je většinou 700 – 800 MBq.

Příprava pacienta k vyšetření

Obecně není nutná speciální příprava pacienta. Při použití technecistanu je nutná premedikace chloristanem.

Průběh vyšetření

- Ověření osobních a zdravotních data na žádance o vyšetření, ověření identity pacienta. Poučení pacienta o průběhu a významu vyšetření, získání jeho souhlasu s vyšetřením. Anamnéza zaměřená na kontraindikace vyšetření (gravidita, laktace), informace o prodělaných úrazech, operacích a nemocích, dosavadních vyšetřeních a současné terapii.
- Před každou aplikací RF je nutné ověřit v procesu přípravy RF jeho aktivitu pomocí měřiče aktivity

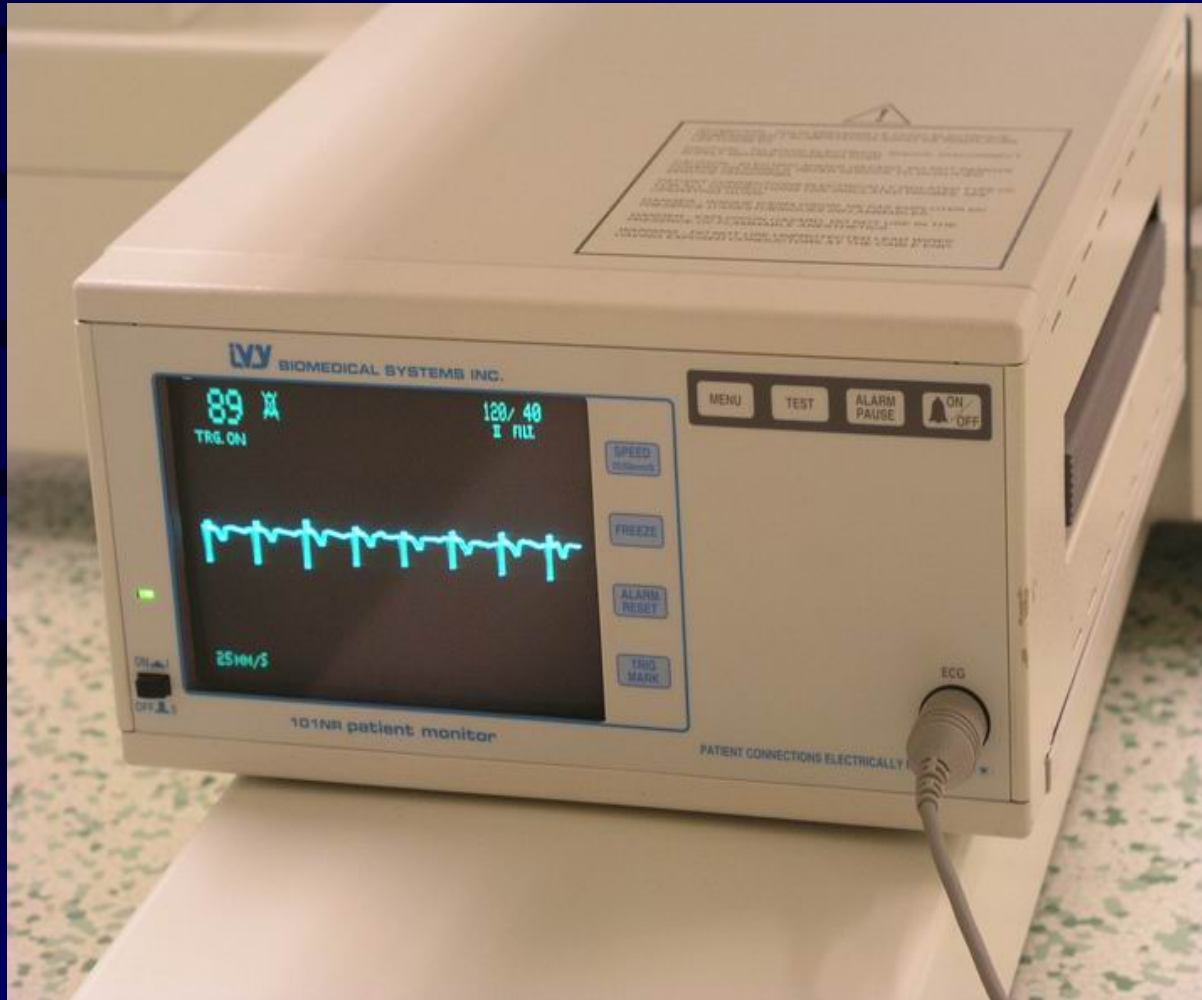
Průběh vyšetření

I.v. aplikace RF se provádí do v. jugularis interna, méně vhodná aplikace do antekubitální žíly. Podává se bolus radiofarmaka o vysoké měrné aktivitě. Na aplikaci RF o malém objemu plynule navazuje rychlá aplikace 20 ml fyziologického roztoku (vhodná je například hadičková metoda s trojcestným ventilem— RF je rychle injikováno jedním ústím ventilu a propláchnuto fyziologickým roztokem ze stříkačky).

Průběh vyšetření

Při **vyšetření regurgitační frakce** je během vyšetření snímáno ekg. Na ekg odečítáme a zaznamenáváme do dokumentace tepovou frekvenci při průchodu bolu levou srdeční komorou (orientace na monitoru počítače).

EKG

Poloha pacienta při vyšetření

Vleže na zádech.

Zpracování obrazu

Hodnocení funkčních parametrů komor

Při funkčním vyšetření komor se pomocí počítače zkonstruují křivky závislosti četnosti impulzů na čase (histogramy) z oblasti pravé nebo levé srdeční komory a korigují se na hodnoty pozadí. Dále se vytvoří reprezentativní srdeční cyklus pro výpočet ejekční frakce (EF) pravé (sumace 3 – 5 srdečních cyklů) nebo levé komory (sumace 4 – 8 cyklů). Hodnocení funkčních parametrů pravé komory je při tomto způsobu vyšetření přesnější než u radionuklidové ventrikulografie (nedochází k překrývání pravé komory s pravou síní), naopak při hodnocení funkčních parametrů levé komory je přesnější radionuklidová ventrikulografie.

Zpracování obrazu

Detekce a kvantifikace nitrosrdečních zkratů

Nejčastěji se jedná o levo-pravé zkraty, po vizuálním zhodnocení scintigramů se hodnotí křivky časového průběhu změn četnosti impulzů z oblasti zájmu nad pravou a levou komorou a nad plícemi (pulmogram).

Je-li přítomen levo-pravý zkrat, objeví se na pulmogramu záhy po vrcholu prvního průtoku další, tzv. recirkulační vrchol. Matematickou analýzou je stanoven poměr plicního průtoku Q_p a systémového průtoku Q_s , který kvantitativně vyjadřuje velikost levo-pravého zkratu.

Výpočet

Vyšetření regurgitační frakce levé komory srdeční

Jedná se o regurgitaci na úrovni aortální nebo mitrální chlopně. Z RKG vypočteme efektivní tepový objem (stroke volume), který porovnáváme s totálním tepovým objemem, který získáme z následně provedené radionuklidové ventrikulografie.

Výpočet regurgitační frakce:

Reg. frakce LK % = $\frac{\text{totální tepový objem} - \text{efektivní tepový objem}}{\text{totální tepový objem}} \times 100$

Vytvoření závěru z vyšetření

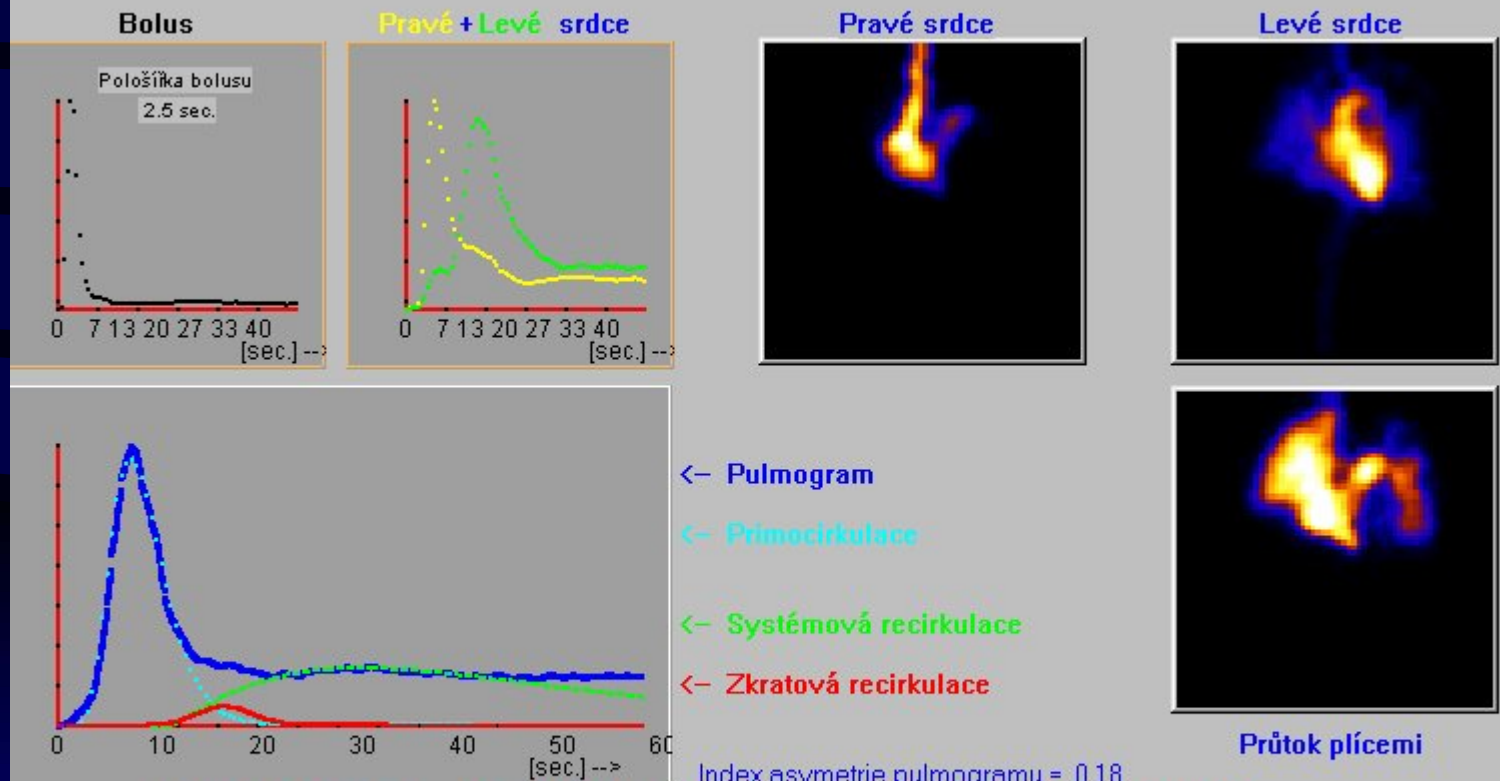
Zpráva o vyšetření obsahuje

- administrativní data
- klinické informace o pacientovi (indikace)
- popis nálezu, včetně hodnocení regionální abnormality hybnosti stěn komor, kvantifikace nitrosrdečních zkratů a ostatních funkčních parametrů, kvantifikace regurgitační frakce LK
- klinický závěr ve vztahu k indikaci

Normální nález při radionuklidové kardiografií

L-P zkrat nezjištěn

Komplexní matematické vyhodnocení bolusové radiokardiografie

Kvantifikace L.-P. zkratu : $Q_z/Q_p = 0.07$; $Q_p/Q_s = 1.07$

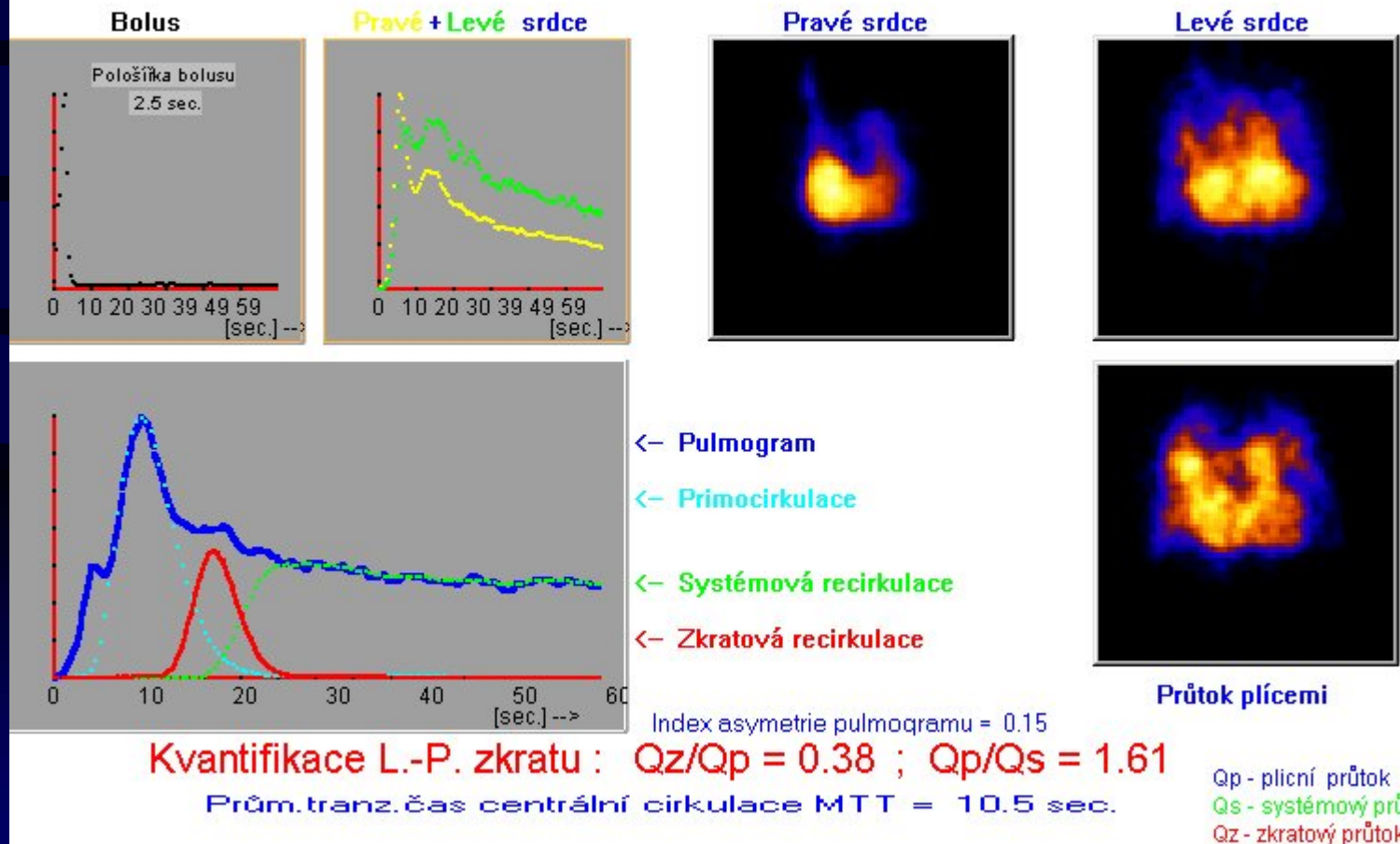
Prům. tranz. čas centrální cirkulace MTT = 7.7 sec.

Qp - plicní průtok
Qs - systémový průtok
Qz - zkratový průtok

Patologický nález při radionuklidové kardiografii u 54 leté ženy

Velký hemodynamicky závažný L-P zkrat

Komplexní matematické vyhodnocení bolusové radiokardiografie

Radiační zátěž pacienta

Radionuklidová kardioangiografie – ^{99m}Tc -DTPA

	Orgán s nejvyšší absorb. dávkou [mGy/MBq]	Efektivní dávka [mSv/MBq]
Dospělí	0,062 močový měchýř	0,0049
Děti 5 let	0,095 močový měchýř	0,009